

Valtuustoaloite: Suositus lasten ja nuorten kotiintuloajoista Tampereella

Useissa Suomen kunnissa on annettu suositus lasten ja nuorten kotiintuloajoista. Kotiintuloaikoja koskevan suosituksen avulla Tampereen kaupunki voi yhdessä eri toimijoiden kanssa tukea tamperelaisten vanhempien ja huoltajien kasvatusvastuuta. Vanhempien tehtävänä on sopia, päättää ja valvoa lasten ja nuorten kotiintuloajat, huolehtia nukkumaanmenoajoista ja riittävästä levosta. Vanhempien tulee olla myös perillä siitä, missä ja miten lapset ja nuoret viettävät vapaa-aikaansa ja kenen kanssa liikkuvat. Lasten ja nuorten menemisten ja tulemisten valvominen ei ole turhaa kyttäämistä, vaan välittämistä, luottamista, neuvottelemista, sopimusten tekemistä ja sopimusten pitämistä. Vanhemman on hyvä asettaa nuorelle rajat, joihin myös kotiintuloajat kuuluvat. Nuoren ikä ja turvallisuus ovat ensisijaisia asioita, jotka tulee huomioida kotiintuloajoissa. Kotiintuloajat voivat olla viikonloppuisin myöhäisemmät kuin arkisin. Vanhempien kasvatusvastuun tukemiseksi tarvitaan eri yhteistyötahoja; ehkäisevän nuorisotyön, vanhempainyhdistysten, koulujen, Tampereen Vanhempien, liikuntaseurojen, seurakunnan, eri järjestöjen, Lasten Parlamentin ja Tampereen nuorisovaltuuston panosta. Tärkeintä on ottaa lapset ja nuoret mukaan keskusteltaessa mm. kotiintuloajoista. Lähtökohtaisesti kotiintuloaikojen tarkoituksena on turvata lapselle ja nuorelle riittävästi aikaa yhdessäoloon perheen kanssa, iltatoimiin sekä lepoon.

Osa tamperelaisista lapsista ja nuorista viettää arkisin ja viikonloppuisin vapaa-aikaansa huolestuttavan myöhään ulkona joko yksin tai ystäviensä seurassa tai kaveriporukoissa. Keväällä ja kesällä vapaa-aikaa vietetään yhä enemmän ulkona ja yhä myöhempään. Erityisesti valvominen arki-iltoina vaikuttaa kasvuiässä olevan lapsen ja nuoren jaksamiseen ja koulutyössä edistymiseen negatiivisesti. Myöhään ulkona liikkuminen voi myös lisätä lasten ja nuorten kokemaa turvattomuutta sekä altistaa onnettomuuksille tai nuorten välisille yhteenotoille. Myöhäiset kotiintuloajat voivat lisätä myös riskiä alkoholin, huumeiden tai muiden päihteiden lisääntyvälle käytölle.

Lapsella ja nuorella on oikeuksien lisäksi velvollisuuksia, jotka vaativat jaksamista esim. herääminen aamulla, koulunkäynti ja kotityöt. Vanhemmilla on oikeus lapsen sekä nuoren huoltajana olla tietoisia siitä, missä ympäristössä ja keiden kanssa lapsi ja nuori liikkuu. Huoltajalla on vastuu ylläpitää lapsen tai nuoren terveellistä arkirytmää. Kehittyvälle lapselle ja nuorelle riittävä unensaanti on sekä terveyden että jaksamisen kannalta tärkeää. Kotien kasvatusvastuun lisäksi tarvitaan myös yhteistyötä koulujen kanssa. Suosituksen tarkoituksena on auttaa vanhempia, mutta rinnalle tarvitaan muitakin toimenpiteitä, esimerkiksi puhelimen käytön pelisääntöjä. Kotiintuloaikojen käyttöönotossa on tärkeää ottaa huoltajat mukaan toiminnan suunnitteluun, koska aihe on hyvin perhekohtainen. On myös huomioitava, että kotiintuloajat saattavat aiheuttaa vastustusta lasten ja nuorten parissa.

Joissakin kunnissa on annettu suosituksia lasten ja nuorten kotiintuloajoiksi. Suositellut kotiintuloajat vaihtelevat lapsen iän ja viikonpäivän mukaan:

Luokat 1- 6

Arkisin ja sunnuntaisin viimeistään kello 19.30

Perjantaisin ja lauantaisin kello 20.30

Luokat 7- 8

Arkisin ja sunnuntaisin viimeistään kello 20.00

Perjantaisin ja lauantaisin kello 21.00

9.-luokkalaiset

Arkisin ja sunnuntaisin viimeistään kello 21.00

Perjantaisin ja lauantaisin kello 23.00

Kesällä 2024 Ilta-Sanomat uutisoi kyselystä, johon oli osallistunut 24 000 vastaajaa

<https://www.is.fi/perhe/art-2000010570712.html>. Vastaajat antoivat mielipiteensä sopivista kotiintuloajoista. Niitä verrattiin myös poliisin antamiin ehdotuksiin:

Alakouluikäisten suhteen suomalaiset olivat poliisin kanssa samoilla linjoilla. Hieman yli puolet kyselyyn vastanneista linjasi, että ala-asteen viimeistä luokkaa käyvälle 12-vuotiaalle sopiva kotiintuloaika on kello 20.

Yläasteikäisen kotiintuloajasta ilmeni kaksi tasavahvaa mielipidettä. Kello 21 kannalla oli liki puolet. 40 % vastanneista taas piti yläkoululaiselle sopivana kotiintuloaikana kello kymmentä. Tätä kellonaikaa suositteli myös poliisi.

Yli 15-vuotta täyttäneen lapsen kotiintuloaika päättyi kello kymmeneen. Toiseksi suosituin kellonaika oli 23, joka sai kannatusta noin kolmasosalta.

Esimerkiksi Islannissa nuorten hyvinvointia lähdettiin parantamaan virallisilla kotiintuloajoilla, jotka määräävät, että alle 16-vuotiaiden pitäisi olla kotona arkisin iltakymmeneen ja viikonloppuisin puoleen yöhön mennessä. Suomessa valtiovalta ei ole halunnut puuttua nuorten itsemääräämisoikeuteen, vaan vastuu on jätetty vanhemmille. Kotiintuloajat ovat välittämistä. Niillä vanhempi osoittaa, että nuori ja hänen turvallisuutensa ovat hänelle tärkeitä. Kaupungit ja kunnat eivät voi Suomessa, eikä myöskään poliisi, määrätä nuorten kotiintuloajoista, joten minkäänlaisia yhteiskunnallisia seuraamuksia suositusten noudattamatta jättämisestä ei tule. Kyse on keinosta, jolla vanhempia ja muita aikuisia herätellään huolehtimaan lasten ja nuorten hyvinvoinnista

sekä tuetaan heitä tässä tärkeässä tehtävässä. Yhteisten kotiintuloaikojen suosittelu on tapa, jolla helpotetaan vanhempien ja heidän lastensa neuvotteluita kotona. Rajoja on helpompi asettaa, kun samanlaisia rajoja asetetaan muissakin perheissä. On myös tärkeää, että vanhemmat tietävät, miten lapsi ja nuori viettää vapaa-aikaansa ja missä ja keiden kanssa hän liikkuu. Melkein kaikilla lapsilla ja nuorilla on kännykkä. On tärkeää, että heihin saa yhteyden kännykällä, myös viikonloppuisin.

Tampereen kaupunki voisi tehdä sopivista kotiintuloajoista eri ikäryhmiä varten vanhemmille kyselyn ja päättää suosituksesta sen pohjalta. Näin syntyisi suosituksesta ”Tampereen – malli ” vanhempien kasvatustuella tueksi.

Esitän, että Tampereen kaupunki yhdessä eri toimijoiden kanssa laatii suosituksen koskien lasten- ja nuorten kotiintuloaikoja. Suositus tulee tehdä yhteistyössä lasten ja nuorten, vanhempien, koulujen, nuorisotoimen, ehkäisevän nuorisotyön, vanhempainyhdistysten, Tampereen Vanhempien, seurakuntien, eri järjestöjen, Lasten Parlamentin ja Tampereen Nuorisovaltuuston kanssa. Suosituksen eli ”Tampereen – mallin” pohjana voi käyttää kyselyä vanhemmille ja huoltajille.

Tampereella 27.1.2025

Aila Dünder-Järvinen

Kaupunginvaltuutettu (Kok.)